

Búkù Yónā drì

Búkù Yónā drì nze āmaní òjò òjò sī nábì Yónā tì pějò Táwùñí āmbógó Nìnévè drì gá rī drì gá. Búkù 'dī adru búkù nābìya āzì rī 'badrì āni ku. Búkù 'dī jò òjò ambamba la nábì Yónā 'bā drì gá òjò ì'diní ngalé rī kí abe adru òjò Ādróná drì drì gá ku. Yónā nga āzì āni rú sáwā 2 Yèròbūwámū rī 'bā adrujò úpí Isirayíli drì rú rī sī, 'dī drīdrīñí ìlì 800-750 rī gá. 'Bá ū'bí ūñtáná Bībīlīyā drì trū urugá rī nī kí úsī búkù 'dī ìlì íngò sī yā ri ku.

Ādróná pè Yónā tì sī mujó òjò ūlūjò 'bá Nìnévè gá rī 'baní òjò ūnzí ì'bā kí ngalé rī kí sī. Wó Yónā are Ādróná tì ku āzila fè drì mujó gèrì ì'di āni ndú la gá mujó Nìnévè gá rī kējì gá. (Yónā 1:1-3) Mụ filé mēlì mụlèpì Táwùñí āmbógó Tārīsīsī gá rī gá. Mēlì 'bā dī agá sī mujó Tārīsīsī gá 'dī gá 'dā, Ādróná pè dó ālúkúkù āmbógó la tì, 'bá mēlì agá 'dāā rī acá kí dó ūrì sī, 'be kí dó Yónā 'i ìyì agá sī Ādróná 'bā ūmbā ìgbejò. 'Dā 'bā ūngúkú gá, Ādróná āpè dó ì'bì āzì āmbógó la tì sī Yónā tìjò. Yónā uja dó ásì rá āzila Ādróná a'be dó ì'di ídri rú. Āsìjò Yónā mụ dó táwùñí āmbógó Nìnévè drì gá sī òjò ūlūjò 'bá Nìnévè gá rī 'baní òjò ūnzí ì'badrì kí drì gá rá. 'Bá Táwùñí Nìnévè drì agá rī uja kí dó sī ásì rá. Búkù Yónā drì amvi trẹyì la òjò ásì ìgbè Ādróná drì íngò pí yā rī drì gá Yónā drì tánì lè Ādróná 'bā adru ásì ìgbè kóru rá tí. (Yónā 4:2)

Yónã 'bã apájó Úpî sî rî

¹ Ụ'dụ ălu Úpî jọ ịjọ Yónã Ămítáyĩ ngọpị be, jọ ỉ'diní,

² “Ímu táwũnĩ ămbógó Nịnevê drị 'dã gâlê gbõrú ăzıla ỉlũ 'bá ala gá 'dã 'baní ịjọ mání mụlê ỉlê kí drị gá rĩ 'i, ă'dusĩku ándre ịjọ ũnzĩ ỉ'bã kí ngalê rĩ rá.”

³ Wó Yónã mvu dó apálê Úpî sî rá ăzıla fê dó drị mụlê Tārāsĩsĩ gâlê ru. Mụ dó ándrá Yópã gá ịyị tị gâlê ăzıla ịsụ dó mệlị mụlêpị Tārāsĩsĩ gá la. Ừfê dó ăjê ăcị drị ăzıla fi dó mệlị agá sî mụjọ 'bá ala gá rĩ kí abe Tārāsĩsĩ gá sî apájó Úpî sî.

⁴ Wó Úpî ăpê dó ălúkúkũ ămbógó ũkpó la tị mĩrĩ drị gá, ălúkúkũ ũkpó ỉlêpị 'dã sî mĩrĩ umvú dó tũlá-tũlá lê dó sî mệlị andilê rá.

⁵ 'Bá mệlị agá rĩ acá kí dó ữrị ămbógó la sî ăzıla 'bá ălu ălu awá dó sî ădróná ỉ'didrị rụ. U'bé kí dó tẹrị mệlị agá rĩ kí mĩrĩ agá sî fējó la mệlị 'ba acá dó sî ỉpé ru. Wó ỉni 'dĩ Yónã fi dó 'băngá mệlị 'a gá vữrũlê ăzıla la dó ru ụ'dụ kolé, ụ'dụ 'be dó ỉ'di káyĩ rá.

⁶ Ịjọ 'dĩ sî mệlị 'dịpị amụ dó ăzıla jọ dó ỉ'diní, “Mí ıcı ụ'dụ kolé ỉgoní ru? Mí angá ụrụgá, mí umve ădróná mĩdrị 'i! Ỉcó nũ vâ sî ăma ízákĩzã ndrelê sî ăma pajó rá yã áni.”

⁷ 'Dã 'bã ũngúkú gá, 'bá mệlị agá rĩ jọ kí dó ịjọ kí drĩdrĩnĩ gá, “Ímì amụ, ăma amụ kí jęgê 'belê, ăma dó sî nĩla 'bá drĩlê ũnzĩ 'dĩ ajílêpị ămaní rĩ ă'di 'i yã rĩ.” Ịjọ 'dĩ sî, 'be kí dó jęgê ăzıla jęgê 'de dó Yónã drị gá.

⁸ Íjọ 'dĩ sĩ zị kí dó Yónā 'i, “Ílũ ãmaní ã'di fě drĩlẹ ùnzĩ 'dĩ ní a'dé jó ãma drĩ gá ri nĩ? Mí ã'du ãzị nga? Mí ãfũ íngòlẹ? Súrụ mídrĩ ã'du ãzıla mĩ ã'du 'bá?”

⁹ Yónā umvi ì'baní, “Ma 'bá Ìbūrānīyā rú la, ma Úpí ìnzĩ, 'dĩ Ādróná 'bũ gá mĩrĩ kí 'bālẹpi vũ be rĩ 'i.”

¹⁰ Dã 'bã ùngúkú gá, 'bá mėlĩ agá rĩ acá kí dó ỳrĩ ãmbógó la sĩ ãzıla jọ kí dó sĩ Yónā ní, “Mgbā rĩ gá íjọ míní idélé íni 'dĩ ã'du,” ã'dusĩku nĩ kí rá Yónā la apá agá Úpí sĩ, ã'dusĩku lũ ì'baní rá.

¹¹ Jọ kí dó Yónā ní, “Āma dó ími idé ã'durú mĩrĩ umvúlẹpi tũlá-tũlá ìdị-ìdị 'dĩ 'bã sĩ icójọ pà tujọ ãmaní rá?”

¹² Yónā jọ dó ì'baní, “Ì'dụ ma 'belé mĩrĩ agâlẹ; mĩrĩ umvúlẹpi 'dĩ la dó sĩ pá tu ìminí rá, ã'dusĩku ánị rá mĩrĩ 'di la 'bāngá lú umvú tũlá-tũlá íni la íjọ mání izalé rĩ sĩ.”

¹³ Kējị la gá 'bá 'dĩ ỳ'bĩ kí tí mėlĩ pėlẹ ùkpó sĩ sĩ cajọ gọrọtịyọ gâlẹ, wó icó kí ku ã'dusĩku mĩrĩ 'bã umvúná tũlá-tũlá rĩ ndě dó tá drĩ drĩ rĩ rá.

¹⁴ Íjọ 'dĩ sĩ awá kí dó Úpí drĩlẹ gá ãzıla jọ kí, “Úpí, ífě ãma ìlĩkĩ jọ ãmaní ágóbị 'dĩ 'dijó rĩ sĩ ku. Ílị jọ íjọ ãma drĩ gá ãmaní ágóbị íjọ kó ru 'dĩ 'dijó rĩ sĩ ku fô! Úpí míní rĩ gá mí idé íjọ kí míní lėlẹ rĩ áni.”

¹⁵ Dã 'bã ùngúkú gá, 'dụ kí dó Yónā 'belé mĩrĩ agá ãzıla mĩrĩ tá umvúlẹpi tũlá-tũlá rĩ tu dó sĩ pá cí.

¹⁶ Íjọ 'dĩ sĩ 'bá tá mėlĩ agá 'dĩ idé kí dó Úpí 'bã íjọ sĩ ỳrĩ ãmbógó la sĩ, idé kí dó ì'diní idétáná, na kí dó ỳyō ãzıla ìnzĩ kí dó ì'di rá.

¹⁷ Wó Úpí itú ï'bì ãzí ãmbógó la sî Yónã tijó,
Yónã u'á dó sî ï'bì 'dã 'a gâlê ú'dú na ãzîla ïní na.

2

Yónã 'bã Ādróná zijó rî

¹ 'Dã 'bã ũngúkú gá, Yónã zî dó Úpí Ādróná
ï'didrî angájó ï'bì agâlê.

² Jọ dó,

“Ũcõgõ mádrî ãmbógó rî agá má umve Úpí 'i
ãzîla umvi ma rá.

Má umve mî angájó ïnádrî agâlê sî áma ãzã
kojó

ãzîla mí are ma rá.

³ Í'be ma ïyî kîrî rî 'bã ágá gá vû gâlê,
mîrî 'bã ágádrî gâlê,
ãzîla ïyî ãlúkúkû trû rî iti ma ágá gá;
ïyî mídrî umvúlépi umvú-umvú rî,
alî pírî áma drî gâsî.

⁴ 'Dã 'bã ũngúkú gá, ájọ dó, 'Údro dó ma mí rú
'dã rá

údro ma angájó ímî drîlê gá,
wó tí ma mụ ãngũ ndrelé
jó mídrî ãlá rî agâlê ïdí.'

⁵ ïyî áma itilépi rî fê áma úrindí ní mvulé,
ïyî kîrî rî ce ma ágá gá,
ásé ïyî ágá rî ïkâlã áma drî pírî cí.

⁶ Á'de mgbi 'bé ïndú 'bã i'dó agâ vûgâlê,
ũnókú aku áma tî cí nzîná kóru jã'dã,
wó mí anzé ma 'bú agâlê rî sî ídri rú,

Úpí Ādróná mádrî.

⁷ Sávã mánî drãjó drã drã rî gá,

má agá ìjọ́ Úpí ími drí gá,
 ìjọ́ mání zilé rí ca mí rú,
 jó Ādróná mídrí alá rí gá rá.
 8 'Bá ādrona ãnzō rú rí kí ãnzílépi rí,
 kí lètáná mídrí uyaná kóru rí āvī rá.
 9 Wó ma úngó āwā'dīfô fēñā āni la ngo,
 āzila ma ídétáná idé míní,
 ma ũyō mání nalé rí 'bā ìjọ́ nga rá.
 Patáná la angá Úpí drí!"

10 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí fē dó āzítáná ì'bì ní,
 ì'bì agbẹ́ dó sī Yónã ìyí tì gá āmvé.

3

Yónã mù dó Nìnévẹ́ gá

1 'Dā 'bā ũngúkú gá, Úpí jọ vā ìjọ́ Yónã ní pālẹ́
 ìrī rí sī,

2 "Ímọ́ gbōrú táwũnī āmbógó Nìnévẹ́ drí gá,
 mí ũlū ìjọ́ mání lūlé míní 'dī 'bá ala gá rí 'banī."

3 ìjọ́ 'dī sī Yónã angá dó rá āzila mù dó sī Nìnévẹ́
 gá rá cécé Úpí 'bā jolé ì'diní rí áni. Nìnévẹ́ ándrá
 táwũnī āzī āmbógó la, acíjọ́ 'a la gāsī pírí rí la
 ụ'dụ́ 'dụ na.

4 Ụ'dụ́ drí drí rí sī, Yónã i'dó dó acílẹ́ táwũnī
 āmbógó Nìnévẹ́ drí agāsī, lī 'bá kí bílẹ́ ìndụ́ jọ,
 "Ace ụ'dụ́ kālịsụ táwũnī āmbógó Nìnévẹ́ drí ní
 ìlìkìjọ́."

5 'Dā 'bā ũngúkú gá, 'bá Nìnévẹ́ gá rí ārī kí dó
 Ādrónā rá. 'Bá pírí ìsāyīmū kí dó, ụsụ́ kí dó ru
 kōlībá sī, i'dójó 'bá āmbogo rí kí agá cajó kpere
 'bá nírí rí 'ba rú.

⁶ Ụ'dúkọ 'dĩ la dó mụ calé úpí Nịnevẹ drị 'bã b́lẹ́ gá 'bo, angá dó ỉ'didrị úmvúke sí gá rĩ sĩ, trũ dó bōngó ỉ'didrị ùpĩ drị rá, ụsụ dó ru kōlĩbá sĩ āzĩla rì dó sĩ úfóró agá.

⁷ 'Dã 'bã ùngúkú gá, úpí fẹ úyú dó ịjọ 'dĩ 'bá Nịnevẹ gá rĩ 'baní pírí:

“Āzítáná angálẹpí úpí drị āzĩla āmbogo ỉ'di pálẹ́ gá rĩ 'badrị rĩ sĩ: Lẹ́ 'bá jōku ānākpá, tị jōku kābīlō 'bã 'bị́ kị āko āzĩ ku. 'Bã na kị āko āzĩ ku jōku 'bã mvụ kị ịyị ku.

⁸ Wó lẹ́ 'bá 'bã ụsụ kị ru ānākpá kị abe kōlĩbá sĩ āzĩla 'bã zị kị Ādróná ásị pírí sĩ. Lẹ́ 'bá pírí 'bã umve kị Ādróná ásị pírí sĩ. 'Bã a'be kị ịjọ ùnzị ỉ'ba kị ngalẹ́ rĩ kị āgōbị́ abe rá.

⁹ Ā'di nị Ādróná la tá nō vā ícọ ru ásị ujalé rá sĩ adrā ỉ'didrị a'bejọ, āmaní sĩ ícọjọ ùdrājọ ku rĩ gá nĩ?”

¹⁰ Ādróná la dó mụ ịjọ 'bá 'dĩ 'bã kị idélé sĩ ịjọ ùnzị a'bejọ rĩ ndrelé 'bo, uja dó ru ásị ịjọ ándrá ỉ'di 'bã lẹ́jọ 'bá 'dĩ kị ịlịkịjọ rĩ gá rá, ịlịkị dó sĩ kị ku.

4

Ūmbã Yónã drị āzĩla ásị ịgbẹ́ Úpí drị

¹ Wó ịjọ Ādróná 'bã 'bá 'dĩ kị ụ'dịjọ ku rĩ fẹ́ Yónã 'bã ásị acá múké ku āzĩla acá dó sĩ ūmbã sĩ.

² Ịjọ 'dĩ sĩ Yónã zị dó Úpí 'i jọ, “Úpí, 'dĩ adru ịjọ ándrá mání jolẹ́ 'dĩ sĩ ma drị sùrụ́ mádrị́ agalẹ́ rĩ 'i ku yā? 'Di bāsị ịjọ mání ándrá sĩ apájọ Tārāsị sĩ gálẹ́ rĩ 'i; ā'dusīku ánị ándrá rá mị Ādróná ásị

ĩgbẽ trũ rĩ 'i, ãmbã rụ mi gbõrú ku ãzıla lětáná mĩdrĩ ãmbógó ru ãzıla mi ãjọ míní lějọ 'bá ãĩkĩjọ rĩ a'be gbõrú.

³ ãjọ 'dĩ sĩ, Úpí, dũbã í'dụ áma ídri rá, ã'di múké mání drājó rá ndě mání adrujọ ídri rĩ."

⁴ Wó Úpí jọ, "Hákĩ ãzí má ãni míní sĩ adrujọ ãmbã sĩ la cí yã?"

⁵ 'Dã 'bã ãngúkú gá, Yónã fũ dó táwũnĩ agá 'dãã rĩ sĩ mụlẹ ãtũ 'bã ãfũ agálẹ ru, uja dó sĩ ã'diní ãndrĩkã ãzí ãsólẹ ãzıla ri dó ãndụ la gá sĩ ndrejọ la ã'du ãjọ la nõ mụ ru idélé táwũnĩ Nĩnẹvẹ drĩ ụrụ 'bá gá nĩ yã áni.

⁶ 'Dã 'bã ãngúkú gá, Úpí ãdróná fẽ ãnzụ ní dijọ ãndrĩkã rú Yónã 'bã drĩ gãsĩ ã'di anzéjọ ãcõgõ ã'didrĩ agá. ãjọ 'dĩ sĩ ãyĩkõ fụ dó sĩ Yónã ambamba ãnzụ 'bã ãjọ sĩ.

⁷ Wó ãngũsārã ụ'dụ ãzí rĩ drĩ sĩ, ãdróná fẽ ã'bụ ãzí ní ãnzụ dīlẹpi 'dã ãjọ rá, ãjọ 'dĩ sĩ ãnzụ 'i dó sĩ rá.

⁸ ãtũ la dó mụ agálẹ 'bo, ãdróná fẽ ãlĩ ãcĩ'bírító la ní ãjọ ãngũ ãtũ 'bã sĩ agájọ rĩ gálẹ ru ãzıla ãtũkã zã dó sĩ Yónã 'bã drĩkã. ãjọ 'dĩ sĩ Yónã acá dó sĩ ãkpó kóru, ãrã dó sĩ ãdrĩ tá drã rá la múké, jọ dó sĩ, "ã'di múké mání drājó rá ndě mání adrujọ ídri rĩ rá."

⁹ Wó ãdróná jọ dó Yónã ní, "Hákĩ ãzí mí ãni míní sĩ adrujọ ãnzụ 'dĩ 'bã ãjọ sĩ ãmbã sĩ la cí yã?" Yónã umvi, "'È, ãmbã áma nalẹpi rĩ ca mání sĩ drājó rá."

¹⁰ 'Dã 'bã ãngúkú gá, Úpí jọ Yónã ní, "Mí acá ãcõgõ sĩ ãnzụ 'dĩ 'bã ãjọ sĩ ãsụ ínga ãzí ãzí ala gá

ku ãzıla ífê ĩ'diní zolé mi 'i ku. ẏnzụ 'dĩ angá zolé
ĩnĩ sĩ ãzıla drã vâ ĩnĩ sĩ.

¹¹ Wó táwũnĩ ãmbógó Nĩnevẽ gá 'bá 120,000
'bã drĩlẹ gá uya kí drĩ ịjọ múké rĩ kí 'bã ifĩ ịjọ
ũnzĩ rĩ abe ku ãzıla tị kí ala gá wẽwẽ rú. Má icó
dó 'bá táwũnĩ ãmbógó 'dã agá rĩ kí 'bã ízákĩzã
ndrelé ku yã?”

Aringa
The Holy Bible in the Aringa language of Uganda
copyright © 2018-2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

This is the New Testament in the Aringa language, with 17 books of the Old Testament. Aringa is a Nilo-Saharan language spoken in the Northwestern part of Uganda, West Nile region in the Yumbe district. All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505